

Rapport

inzake:

Onderzoek naar de effectiviteit van het toezicht op de Landsverordening kinderopvang Curaçao.

20240743

6 juni 2025

+599 9 461-0303

info@ombudsman.cw
www.ombudsman.cw

Schottegatweg Oost 112
Willemstad, Curaçao

1. Aanleiding voor het onderzoek

Relatief veel ouders en verzorgers in Curaçao maken voor de opvang van hun kinderen gebruik van kindercentra die – tegen betaling – verzorging, opvoeding, onderdak, begeleiding en ontwikkelingskansen bieden aan kinderen van vier weken oud tot het moment waarop zij mogen deelnemen aan het kleuteronderwijs. In dit kader is het van belang dat deze kinderen kunnen opgroeien in een veilige en stimulerende omgeving, juist omdat zij zich in een kwetsbare ontwikkelingsfase bevinden. De Ombudsman heeft de afgelopen jaren diverse verzoeken ontvangen die in de kern betrekking hadden op de vraag of de veiligheid van kinderen in deze kindercentra voldoende was gewaarborgd. Daarnaast rees de vraag of klachten die door ouders of verzorgers waren ingediend naar aanleiding van incidenten, op behoorlijke wijze waren afgehandeld.

De wijze waarop kindercentra in Curaçao functioneren, is ingevolge de Landsverordening kinderopvang Curaçao (P.B. 2017, nr. 86 GT) onderhevig aan het toezicht van de Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport [hierna: de Minister van OWCS]. Dit toezicht draagt bij aan de verwezenlijking van de zorgplicht van de overheid voor ‘de bescherming van jeugdigen’, zoals vastgelegd in artikel 27 van de Staatsregeling van Curaçao.

Met het onderhavige onderzoek beoogt de Ombudsman meer inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de Minister van OWCS in de praktijk invulling geeft aan deze toezichthoudende rol. Het uiteindelijke doel is om een bijdrage te leveren aan het belang van met name de kinderen die gebruikmaken van de voorzieningen die kindercentra in Curaçao bieden.

2. Aard en reikwijdte van het onderzoek

Het onderzoek heeft betrekking op de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2024 en behelst een beoordeling van de wijze waarop het overheidstoezicht, zoals geregeld in artikel 32 van de Landsverordening kinderopvang Curaçao [hierna: de Landsverordening Ko], in de praktijk is uitgevoerd.

3. Aanpak van het onderzoek

Het onderhavige onderzoek is aangevangen met een brief van 6 september 2024 gericht aan de Minister van OWCS. In deze brief stelde de Ombudsman een aantal vragen en verzocht hij om specifieke informatie over de uitvoering van het toezicht op grond van de Landsverordening Ko.

De Minister van OWCS heeft op 14 november 2024 inhoudelijk gereageerd en de verzochte informatie verstrekt. Het standpunt van de Minister van OWCS en de ontvangen gegevens zijn verwerkt en nader geanalyseerd aan de hand van relevante literatuur, wetgeving, jurisprudentie en ombudsprudentie.

Op 25 maart 2025 heeft de Ombudsman de Voorlopige Bevindingen aan de Minister van OWCS aangeboden met het verzoek om een reactie. De Minister van OWCS heeft, afgezien van het voornemen om uitstel te vragen, niet inhoudelijk gereageerd op deze Voorlopige Bevindingen.

4. De tweeledige rol van de Ombudsman met betrekking tot de toezichthoudende taak van de Minister van OWCS

De Ombudsman beoordeelt ten eerste of het handelen van de Minister van OWCS in overeenstemming is met de behoorlijkheidsnormen, die in hoofdlijnen aangeven wat van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht in de wijze waarop zij burgers en anderen bejegt.

Ten tweede onderzoekt de Ombudsman of bij de besluiten die (voornamelijk) door de Minister van OWCS in de onderzoeksperiode zijn genomen, het belang van het kind – zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind [hierna: het IVRK] – voldoende in acht is genomen.¹

5. De essentie van de Landsverordening Ko

De Landsverordening Ko is, met uitzondering van de artikelen 16 tot en met 20, op 1 januari 2008 in werking getreden. De regeling bevat bepalingen die primair tot doel hebben het belang te waarborgen van kinderen die in kindercentra worden opgevangen.²

Ter verwezenlijking van dit doel is in artikel 2 van de Landsverordening Ko bepaald dat het sinds 2008 niet langer is toegestaan een kindercentrum te exploiteren zonder een vergunning van de Minister van OWCS. Dit vergunningstelsel biedt de Minister van OWCS de mogelijkheid om, in het belang van een doelmatige kinderopvang, voorschriften aan de exploitatie te verbinden. De Minister van OWCS is bovendien bevoegd ontheffing te verlenen van (bepaalde) bepalingen van de Landsverordening Ko.

De Landsverordening Ko bevat voorts eisen die zo fundamenteel zijn voor het goed functioneren van kindercentra, dat zij daarin expliciet zijn opgenomen. Het betreft onder meer:

- kwaliteitseisen (hoofdstuk III);
- inrichtingseisen (hoofdstuk IV);
- eisen met betrekking tot voeding, hygiëne en gezondheid (hoofdstuk V).

Daarnaast biedt de Landsverordening Ko het bevoegde gezag de mogelijkheid om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere uitvoeringsvoorschriften vast te stellen. Uit de wetgevingsklapper van de Curaçaose overheid (geraadpleegd op 3 maart 2025) blijkt echter dat dergelijke uitvoeringsvoorschriften (nog) niet zijn vastgesteld.³

¹ Deze constitutionele taak voert de Ombudsman uit sinds de inwerkingtreding van de Landsverordening kinderombudsman op 20 november 2020.

² De artikelen 16 tot en met 20 zijn op een latere datum in werking getreden (A.B. 2008, no. 23).

³ Zie in dit verband de artikelen 8, tweede lid, 10, zevende lid, 14, derde lid, 37, zesde lid en 40 van de Landsverordening Ko.

6. Uitgangspunten met betrekking tot overheidstoezicht

6.1 Definitie van toezicht

In dit onderzoek wordt onder toezicht verstaan: de werkzaamheden die door of namens een bestuursorgaan worden verricht om na te gaan of voorschriften worden nageleefd. Dit toezicht kan in de praktijk op verschillende manieren worden uitgeoefend door daartoe aangewezen toezichthouders, maar vindt altijd plaats binnen een bestuursrechtelijk kader. In de regel beoordeelt het bestuursorgaan de verzamelde informatie, waarna – indien daartoe aanleiding bestaat – handhavend kan worden opgetreden.⁴

6.2 Een juridische ‘plicht’ om adequaat toezicht te houden op de naleving?

In beginsel rust op het bestuursorgaan geen wettelijke verplichting die zo ruim van aard is dat een onderzoek moet worden ingesteld om alle mogelijke overtredingen van de wet aan het licht te brengen. Een zodanige algemene verplichting is niet realistisch en zou in de praktijk bovendien onuitvoerbaar zijn.

In de jurisprudentie wordt wel aangenomen dat bij het uitvoeren van het toezichtbeleid, een beperkte (ambtelijke) handhavingscapaciteit bij bestuursorganen een rol kan spelen. Prioritering in de handhaving kan dus bepalend zijn voor de mate waarin toezicht wordt gehouden op de naleving van voorschriften.⁵ De Hoge Raad der Nederlanden [hierna: de Hoge Raad] heeft in het kader van het voorgaande aangegeven dat bij de beoordeling van de adequaatheid van toezicht, met alle omstandigheden van het geval rekening dient te worden gehouden. De Hoge Raad noemt daarbij belangrijke gezichtspunten die bij de beoordeling van deze omstandigheden in aanmerking moeten worden genomen:⁶

- de toezichthouder komt beleids- en beoordelingsvrijheid toe bij de uitoefening van de hem verleende bevoegdheden, met welke vrijheid een terughoudende toetsing door de rechter correspondeert;
- het gedrag van de toezichthouder is niet te beoordelen met wijsheid achteraf;
- gelet dient te worden op de aard en het doel van het toezicht;
- rekening moet worden gehouden met het zogeheten toezichthouderdilemma dat zich kan voordoen bij een complexe belangenafweging;
- een toezichthouder kan het bereiken van het met het toezicht beoogde doel niet garanderen;
- van de toezichthouder mag een tijdig en adequaat handelen worden verlangd.

Tegen deze achtergrond moet de vraag of er een juridische plicht bestaat om ‘adequaat’ toezicht te houden, bevestigend worden beantwoord. Een andere opvatting zou afbreuk doen aan de betekenis van de door de wetgever toegekende toezichthoudende bevoegdheid.

⁴ Vanwege het algemeen belang dat met handhaving wordt gediend, is het bestuursorgaan in beginsel verplicht te handhaven. Slechts onder bijzondere omstandigheden kan hiervan worden afgezien. Dit kan zich voordoen als sprake is van onevenredigheid of een concreet zicht op legalisatie van de overtreding.

⁵ Zie in deze zin ABRvS 17 september 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BF1006, AB 2008/320, m.nt. F.C.M.A. Michiels en ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:444, AB 2016/119, m.nt. C.M.M. van Mil.

⁶ Zie in dit kader HR 21 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:3349.

6.3 *De aansprakelijkheid van de toezichthouder*

Toezichthouders zijn organen die belast zijn met een publieke taak. Bij de uitoefening van deze taak kan in beginsel niet worden uitgesloten dat schade aan derden wordt veroorzaakt.

In de rechtspraak over de aansprakelijkheid van overheidstoezichthouders wordt bij de beoordeling van de rechtmatigheid van het overheidshandelen vaak een onderscheid gemaakt tussen algemeen toezichtsfalen en concreet toezichtsfalen. Concreet toezichtsfalen kan zich voordoen als controle of ingrijpen achterwege wordt gelaten, terwijl er voor de overheid concrete aanwijzingen waren of hadden moeten zijn dat de regels niet werden nageleefd en er daardoor gevaar dreigde of had kunnen dreigen. Algemeen toezichtsfalen is aan de orde wanneer de overheid heeft nagelaten de bijzondere zorg of oplettendheid te betrachten waartoe zij gelet op haar publiekrechtelijke taak gehouden was.⁷

Wanneer de overheid wordt aangesproken wegens falend toezicht of gebrekkige handhaving, is allereerst van belang of de overheid bekend was met de gevaren die zich hebben verwezenlijkt. Indien de overheid niet bekend was met de (ernst van de) gevaren, dan zal niet snel aansprakelijkheid van de overheid worden aangenomen. In dat geval wordt het handelen van de overheid vanwege de aan de overheid toekomende beleidsvrijheid slechts marginaal getoetst door de civiele rechter. Was de overheid wel bekend met de gevaren die zich hebben verwezenlijkt, dan wordt veel gemakkelijker tot aansprakelijkheid geconcludeerd.⁸

De toezichthouder dient zijn toezichthoudende bevoegdheden dus op een zodanige wijze uit te oefenen dat het risico van schade van de aan toezicht onderworpenen zo gering mogelijk blijft. Dit betekent dat als de toezichthouder een maatregel neemt, en deze maatregel niet het beoogde effect heeft, een effectievere maatregel zal moeten worden genomen.

6.3.1 *Het toezichthoudersdilemma*

In het kader van de aansprakelijkheid van de toezichthouder stond de Hoge Raad in zijn arrest van 13 oktober 2006 uitvoerig stil bij het zogeheten 'toezichthoudersdilemma'.⁹ Dit dilemma houdt (kort samengevat) in dat de belangen van de cliënten van de onder toezicht staande instelling onder omstandigheden gediend kunnen zijn met maatregelen die de naleving van wettelijke normen afdwingen. Tegelijkertijd kunnen diezelfde maatregelen de continuïteit van de bedrijfsvoering van de instelling in gevaar brengen, hetgeen op zijn beurt de belangen van diezelfde cliënten kan schaden.

Bij de beoordeling van de uiteindelijke beslissingen van de toezichthouder dient de rechter mede in ogenschouw te nemen in hoeverre de toezichthouder zelf heeft bijgedragen aan het ontstaan van dit dilemma, bijvoorbeeld doordat structureel ongunstige ontwikkelingen ongemoeid zijn gelaten.¹⁰

⁷ A.T. Bolt en E.P. Ceulen, 'Aansprakelijkheid van de overheid als toezichthouder', Gemeentestem 2016/4.

⁸ A.T. Bolt en E.P. Ceulen, 'Aansprakelijkheid van de overheid als toezichthouder', Gemeentestem 2016/4.

⁹ HR 13 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW2077 (*Vie d'Or*).

¹⁰ Zie in deze zin HR 21 november 2014, ECLI:NL:HR:2014:3349, *NJ* 2015/217, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

6.4 *Sleutelprincipes voor adequaat toezicht*

Naast juridische analyses over de vraag wanneer toezicht als adequaat kan worden aangemerkt, wordt in de literatuur gewezen op een aantal leidende sleutelprincipes waaraan toezicht in de praktijk moet voldoen. Deze principes luiden als volgt:¹¹

- selectiviteit – toezicht moet gericht zijn op risicovolle en impactvolle aspecten;
- slagvaardigheid – snel en doeltreffend kunnen optreden wanneer nodig;
- samenwerking – afstemming met andere relevante toezichthouders en instanties;
- onafhankelijkheid – vrij van ongepaste beïnvloeding door derden of onder toezicht gestelden;
- transparantie – openheid over criteria, werkwijze en besluiten;
- professionaliteit – deskundigheid en integriteit van toezichthouders.

7. **Het toezicht door de Minister van OWCS**

7.1 *De wettelijke inbedding van het toezicht*

Het toezicht van de Minister van OWCS op de naleving van de bepalingen van de Landsverordening Ko is vastgelegd in artikel 32 van die landsverordening. In dit artikel is bepaald dat er een afdeling van de Uitvoeringsorganisatie Geneeskunde en Gezondheidsdienst is, genaamd Inspectie kinderopvang, die namens de Minister van OWCS is belast met het toezicht op de kinderopvang in haar gehele omvang.

Aan het hoofd van de Inspectie kinderopvang staat een Inspecteur. Ingevolge artikel 1, aanhef en onderdeel n, van de Landsverordening Ko wordt onder Inspecteur in de zin van de artikelen 32 e.v. verstaan de sectordirecteur van Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport [hierna: Ministerie van OWCS].

Deze Inspecteur (sectordirecteur Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport) wordt door de Minister van OWCS voorzien van een instructie en legt de bij die instructie voorgeschreven eed (belofte) af.¹²

7.2 *De toezichtuitoefening in de praktijk*¹³

De Minister van OWCS oefent toezicht uit op de kindercentra in Curaçao door tussenkomst van de afdeling Inspectie, Toezicht, Handhaving en Controle [hierna: de afdeling ITH&C]. Deze afdeling ressorteert onder Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport en bestaat momenteel uit drie toezichthouders. Deze toezichthouders maken in de praktijk gebruik van verschillende checklists en meetinstrumenten die inhoudelijk afgeleid zijn van de bepalingen van de Landsverordening Ko.

¹¹ Zie in deze zin Handhaving door en voor gemeenten. Een juridische handleiding voor de gemeentelijke praktijk (VNG). Zie ook de informatie op de webpagina van het samenwerkingsverband van de Nederlandse rijksinspecties (De Inspectieraad) op www.rijksinspecties.nl (voor het laatst geraadpleegd op 4 maart 2025).

¹² Artikel 33, tweede lid, van de Landsverordening Ko.

¹³ Zie de brief van 14 november 2024, zaaknummer 2024/036054, van de Minister van OWCS.

Tot 14 november 2024 stonden 107 kindercentra ingeschreven bij de afdeling ITH&C.¹⁴ De kindercentra in Curaçao zijn onderverdeeld in vijf rayons en iedere toezichthouder (inspectiemedewerker) is thans belast met één rayon. Het toezicht in de overige twee rayons wordt met ondersteuning van medewerkers van Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport uitgevoerd. De inspectiewerkzaamheden worden daarnaast uitgevoerd in samenwerking met de afdeling leerplicht van het Ministerie van OWCS en in samenwerking met andere betrokken partijen, zoals het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur [hierna: het Ministerie van GMN] en het Ministerie van Justitie (Uitvoeringsorganisatie Brandweer).

7.2.1 Knelpunten in de toezichtuitoefening en beleidsvoornemens

De uitvoering van het nalevingstoezicht door de Minister van OWCS wordt in de praktijk beïnvloed door zowel interne als externe factoren. Een belangrijk intern knelpunt betreft het gebrek aan voldoende personeel binnen het Ministerie van OWCS. Daarnaast ontbreken formeel vastgestelde formatie- en bezettingsplannen voor de uitvoering van toezichttaken.

Als externe uitdagingen noemt de Minister van OWCS het uitblijven van controles door het Ministerie van GMN en het feit dat adviezen van het Ministerie van Justitie (Uitvoeringsorganisatie Brandweer) in de praktijk, met alle gevolgen van dien, niet worden geïmplementeerd door de kindercentra.

Mede naar aanleiding van deze uitdagingen is de Minister van OWCS voornemens de toezichtbepalingen in de Landsverordening Ko te wijzigen. Daarbij is het de bedoeling dat het toezicht formeel wordt ondergebracht bij de afdeling ITH&C, die dan zal functioneren als onderdeel van de Onderwijsinspectie van Curaçao.

7.2.2 Subsidieverstrekking als instrument

De Minister van OWCS is voornemens om in de toekomst een staffelsystematiek in te voeren – of verder te ontwikkelen – voor de subsidieverstrekking aan kinderen die worden opgevangen in kinderopvangcentra. Op dit moment verstrekt de Minister nog subsidies, ongeacht of het kindercentrum waarin het kind zal worden opgevangen beschikt over een geldige vergunning of ontheffing. Met de voorgenomen invoering van een nieuw subsidiebeleid wordt beoogd om verschillen in subsidiebedragen te harmoniseren en tegelijkertijd een kwalitatieve verbetering van de dienstverlening door de kindercentra te bevorderen.

8. Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

Een kritische evaluatie van de beschikbare informatie laat zien dat het toezicht van de Minister van OWCS in de praktijk onvoldoende heeft geleid tot adequate naleving van de wettelijke bepalingen van de Landsverordening Ko door de kindercentra op Curaçao. Zo is tijdens het onderhavige onderzoekstraject gebleken dat geen enkel officieel geregistreerd kindercentrum beschikt over een vergunning of ontheffing om operationeel te mogen zijn. Onduidelijk is daarbij

¹⁴ Uit de aangeleverde informatie blijkt dat op dit moment geen van deze kindercentra over een vergunning of ontheffing beschikt, zoals vereist op grond van de Landsverordening Ko.

of er wel aanvragen voor een vergunning zijn ingediend en deze vervolgens zijn afgewezen, dan wel dat dergelijke aanvragen nooit zijn gedaan. Evenmin is gebleken dat individuele ontheffingen van de toepasselijke bepalingen zijn verleend. Dit is hoe dan ook een zorgelijke constatering, temeer daar het een aanzienlijke groep kinderen betreft die recht heeft op bescherming en passende voorzieningen. De resultaten die met de invoering van deze landsverordening werden beoogd, zijn dan ook nog niet bereikt.

In het verlengde van het voorgaande wordt voor de volledigheid opgemerkt dat niet is vastgesteld in hoeverre de kindercentra op Curaçao voldoen aan de in hoofdstuk III, IV en V van de Landsverordening Ko opgenomen kwaliteitseisen, aangezien daarover geen gegevens zijn overgelegd. Evenmin is duidelijk of de in de brief van de Minister van OWCS genoemde 'Quicksan' is uitgevoerd en, zo ja, wat eventueel de resultaten daarvan waren.

De hierboven beschreven situatie is reeds langere tijd bekend bij de Minister van OWCS. Niettemin heeft het uitvoerende toezicht niet – althans niet structureel – geleid tot daadwerkelijke handhaving. Zoals eerder opgemerkt, is het bestuursorgaan echter in beginsel gehouden tot handhaving vanwege het algemeen belang dat daarmee wordt gediend. Van dit uitgangspunt kan slechts onder bijzondere omstandigheden worden afgeweken. Zelfs indien wordt uitgegaan van de veronderstelling dat het toezicht van de Minister van OWCS in de praktijk wordt uitgeoefend conform de uitgangspunten zoals vermeld in paragraaf 6.4 van dit rapport, blijkt uit de beschikbare informatie niet dat sprake is van zulke bijzondere omstandigheden die een uitzondering op de handhavingplicht rechtvaardigen. Vaststaat in ieder geval dat de sector ruim voldoende tijd heeft gehad om zich voor te bereiden op de verplichtingen uit de Landsverordening Ko, die inmiddels zeventien jaar geleden gefaseerd in werking is getreden.

De Minister van OWCS draagt de leidende verantwoordelijkheid voor het toezicht op de naleving van de Landsverordening Ko. De omstandigheid dat externe stakeholders, zoals andere ministeries, hierin een ondersteunende rol vervullen en daarbij tekortschieten, doet aan die verantwoordelijkheid niet af. Indien de Minister van OWCS had vastgesteld dat de inzet van andere ministeries niet het gewenste resultaat opleverde, had het op zijn weg gelegen om alternatieve en effectievere maatregelen te treffen. Dit geldt evenzeer voor het uitblijven van interne versterking van de toezichtcapaciteit. De overheid is gehouden zorg te dragen voor een adequate organisatie die ten goede komt aan de dienstverlening aan de burger. Door niet tijdig en met de vereiste voortvarendheid in te grijpen, heeft de Minister van OWCS in zekere mate bijgedragen aan het voortbestaan van de huidige situatie, waarin kindercentra structureel opereren in strijd met de wet.

De conclusie is dat de Minister van OWCS zich in de onderzochte periode niet in voldoende mate heeft gehouden aan de behoorlijkheidsnormen van voortvarendheid en goede organisatie. Daarnaast heeft de Minister van OWCS in onvoldoende mate uitvoering gegeven aan het uitgangspunt dat bij alle maatregelen die kinderen betreffen – ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen – het belang van het kind de eerste overweging dient te vormen. Dit beginsel, zoals neergelegd in het IVRK, brengt immers met zich mee dat de Minister

van OWCS gehouden is op adequate wijze toezicht te houden op de naleving van wettelijke voorschriften, in het bijzonder wanneer deze betrekking hebben op kinderen.

8.2 Aanbevelingen

De Ombudsman acht de behoorlijke bescherming van de rechten van kinderen en jeugdigen van wezenlijk belang en adviseert de Minister van OWCS in dat kader om, binnen vier maanden na dagtekening van dit rapport, de volgende stappen te ondernemen:

1. Prioriteer handhaving en stem het toezichtbeleid hierop af

Het is van belang om prioriteit te geven aan de handhaving van de bepalingen van de Landsverordening Ko, met als doel op relatief korte termijn volledige naleving van de bepalingen van de Landsverordening Ko te bereiken. Het is van belang dat dit voornemen expliciet wordt vastgelegd in de instructie aan de Inspecteur kinderopvang, zoals bedoeld in artikel 33, tweede lid, van de Landsverordening Ko.

2. Communiceer tijdig en duidelijk met kindercentra

Mede gelet op de bijdrage van de toezichthouder aan het ontstaan en voortbestaan van de huidige situatie, waarin alle kindercentra zonder de vereiste vergunning opereren, wordt voorgesteld om tijdig meerdere informatiesessies te organiseren waarin de kindercentra worden geïnformeerd over het voornemen van de toezichthouder om op korte termijn de bepalingen van de Landsverordening Ko te handhaven. Dit voornemen en de concrete datum waarop op basis daarvan actie zal worden ondernomen, dienen expliciet te worden vastgesteld en schriftelijk aan alle betrokkenen te worden voorgelegd.

3. Maak duidelijke afspraken over interministeriële samenwerking

Voor zover externe medewerking van andere ministeries noodzakelijk is bij het uitvoeren van het wettelijk voorgeschreven toezicht, wordt hierbij voorgesteld om hierover op ministerieel niveau goede afspraken te maken. Wellicht kan met de betrokken ministers een protocol worden gesloten voor de duur en aard van de externe ondersteuning van het Ministerie van OWCS.

4. Versterk de participatie van ouders en verzorgers

Geadviseerd wordt om de participatie van ouders en verzorgers te versterken en beter te waarborgen, aangezien dit kan bijdragen tot het verbeteren van het toezicht door de Minister van OWCS. Implementatie van artikel 15 van de Landsverordening Ko, waarin onder meer de verplichting staat voor kindercentra om een klachtenregeling vast te stellen, is in dit kader essentieel. Voorgesteld wordt daarom om alle kindercentra te verzoeken zo spoedig mogelijk te voldoen aan artikel 15 van de Landsverordening Ko.

5. Moderniseer toezichtmethoden

Om de effectiviteit van het toezicht verder te optimaliseren wordt voorgesteld om de verschillende mogelijkheden te onderzoeken om dit in de praktijk moderner en efficiënter te maken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het introduceren van een (eventueel

online) zelfevaluatiemogelijkheid voor kindercentra, die uiteraard gepaard moet gaan met de nodige waarborgen en controlemechanismen.

6. Laat een integrale evaluatie van de Landsverordening Ko uitvoeren

Voorgesteld wordt om een multidisciplinair team op te richten dat binnen een door de Minister van OWCS vastgestelde termijn een algemene evaluatie van de Landsverordening Ko moet uitvoeren. Dit team moet in ieder geval rapporteren of er behoefte is (en zo ja op welke punten) om de Landsverordening Ko te wijzigen. Dit rapport moet vervolgens, na goedkeuring door de Minister van OWCS, via de Minister van Algemene Zaken, worden ingediend bij de Directie Wetgeving en Juridische Zaken voor een eventuele tweede beoordeling. Bij voorkeur kan het multidisciplinaire team een eerste poging doen tot een ontwerpwijziging van de Landsverordening Ko, die vervolgens door de Directie Wetgeving en Juridische Zaken wordt beoordeeld op uitvoerbaarheid en andere juridische merites.

Willemstad, 6 juni 2025

De Ombudsman van Curaçao,
K.R. Concincion